

Spor Yöneticiliği Eğitimine Farklı Öğrenci Seçme Sistemleri ile Yerleştirilmiş Öğrencilerin Karşılaştırılması: Bir Karma Yöntem Çalışması

Özgün PARASIZ^{ORCID}, Alperen HALICI^{ORCID}

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1149460>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

Gazi Üniversitesi,
Spor Bilimleri
Fakültesi,
Ankara/Türkiye

Öz

Bu çalışmada, özel yetenek sınavı sistemi ve merkezi yerleştirme sınavı sistemleri ile yerleştirilmiş spor yöneticiliği öğrencilerinin, spor yöneticiliği mesleğinin gereklilikleri çerçevesinde karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Karma yöntem araştırma desenlerinden eş zamanlı karma yöntemler araştırması deseninin tercih edildiği çalışmada, nicel veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu aracılığı ile nitel veriler ise yine araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış metafor formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma katılımcılarının belirlenmesinde ise amaçlı örnekleme yönteminden tipik örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Bu çerçevede özel yetenek sınavıyla alım yapan Ankara Üniversitesi ile merkezi yerleştirme sistemi ile alım yapan Gazi Üniversitesi spor yöneticiliği bölümü öğrencileri çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışmaya 121 spor yöneticiliği bölümü öğrencisi katılım göstermiş, ancak 121 form arasından geçerli durumda olan 109 veri formu analizlere dahil edilmiştir. Nitel veriler içerik analizi yöntemi ile nicel veriler ise betimsel istatistikî yöntemler ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, spor yöneticiliği bölümlerine merkezi yerleştirme sistemi ile giren öğrencilerin özel yetenek sınavı ile giren öğrencilere göre sportif geçmiş, sportif bilgi, sportif donanım ve spora olan ilgi açısından geride oldukları, derse devam ve genel not ortalaması açısından ise daha önde olmaları beklenirken, aynı seviyede oldukları ve sporun fiziksel ve sağlık faydalarını daha az, çok yönlü faydalarını ise daha fazla algılayabildikleri görülmektedir. Sonuç olarak, spor yöneticiliği bölümlerine yalnızca bilişsel değerlendirmeler yapan merkezi sınavlar aracılığı ile öğrenci alınmasının doğru olmadığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Spor Yöneticiliği, Merkezi Yerleştirme, Özel Yetenek, Sınav

Sorumlu Yazar:
Özgün Parasız
oparasiz@gazi.edu.tr

Comparison of Students Placed in Sports Management Education with Different Student Selection Systems: A Mixed Methods Study

Abstract

In this research, it is aimed to compare the sports management students placed with the talent examination system and the central placement examination system, within the framework of the requirements of the sports managers profession. In the research parallel mixed methods research design which is the one of mixed methods was preferred. Quantitative data used in the research were collected with using a questionnaire form developed by the researchers, and a semi-structured metaphor form developed by the researchers for qualitative data. Typical sampling methods from the purposeful sampling method were used to determine the research participants. In this context, students from Ankara University, which using with a special talent exam, and Gazi University, which using the central placement system, were included in the study. In this framework, 121 students from the sports management department participated in the study, but 109 data forms that were valid among 121 forms were included in the analysis. Qualitative data were analyzed with content analysis method and quantitative data were analyzed with descriptive statistical methods. According to the research findings, students who enter the sports management departments with the central placement system are behind in terms of their sportive background, knowledge, interest and equipment compared to the students who enter with the special talent exam. And it is seen that they perceive the physical and health benefits of sports less, and the multi-faceted benefits more. As a result, it can be said that it is not correct to select students to sports management departments through central exams that only make cognitive assessments.

Keywords: Sports Management, Central Placement, Special Skill, Exam

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
27.07.2022

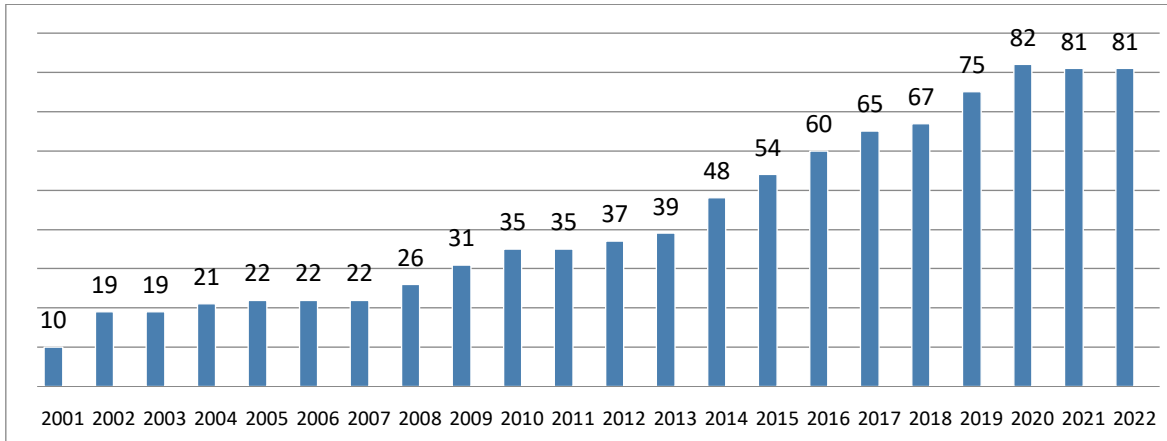
Kabul Tarihi:
28.08.2022

Online Yayın Tarihi:
28.09.2022

Giriş

Sanayi Devrimi sonrası şekillenen modern dünyada örgütlerin verimliliği ve hedeflerine başarı ile ulaşabilmesi ancak iyi seçilmiş ve yetiştirilmiş yöneticiler tarafından yönetilmesi ile gerçekleşebilir. Çünkü modern yönetim biliminin ilke ve tekniklerinin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi ancak yeterli bilgi, beceri ve eğitime sahip yöneticiler aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Yönetimin her alanında gerek teoride gerekse uygulamada kabul gören bu gereklilik, spor yönetimi özelinde de doğal bir sonuç olarak yansımıştır.

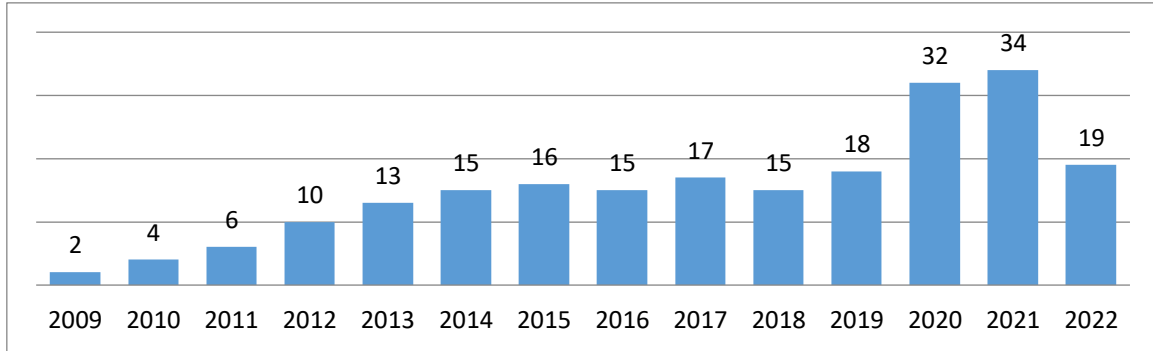
Dolayısıyla herhangi bir ülke veya kurumun spora yatırdığı kaynakların israf edilmeden, verimli bir şekilde kullanılabilmesi için spor örgütlerinin iyi eğitilmiş ve kaliteli spor yöneticiler tarafından yönetilmesi gereklidir (Sunay, Boz ve Gürbüz, 2002; Yetim, 2019; Duclos-Bastías, Giakoni-Ramírez, Parra-Camacho, Rendic-Vera, Rementería-Vera, Gajardo-Araya ve Better, 2021). Bu nedenle modern insan yaşamında önemini her geçen gün arttıran sporun faydalarının topluma yayılabilmesi için spor yöneticilerinin iyi yetiştirilmesi gereklidir. İyi spor yöneticileri yetiştirebilmek için ise öncelikle, spor yöneticiliği eğitimi veren kurumların ham maddeleri olan öğrencilerin doğru seçilmesi önem arz etmektedir. Çünkü ham madde, hedeflenen çıktı bağlamında doğru veya uygun olmazsa, çıktılarının kaliteli olması beklenemez. Bu bağlamda ülkemizde lisans düzeyinde nitelikli spor yöneticisi eğitmeyi hedefleyen başlıca kurumlar spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yükseköğretim kurumlarının bünyesinde yer alan spor yöneticiliği bölümleridir.

Şekil 1: Yıllara Göre Türkiye’de Spor Yöneticiliği Bölümü Sayısı (ÖSYM, 2022a; 2022b)

2022-2023 eğitim - öğretim yılı itibariyle Türkiye’deki üniversitelerin 81 tanesinde lisans düzeyinde eğitim veren spor yöneticiliği bölümü bulunmaktadır. Ülkemizdeki spor yöneticiliği bölümleri, ilk örneklerinin kurulduğu yıllardan, 2009 yılına kadar öğrenci seçimlerinde merkezi alım puanları ile birleştirilmiş özel yetenek sınavı (ÖYS) sistemleri kullanmışlardır. Ancak 2009’dan

sonra, bazı spor yöneticiliği bölümleri yalnızca merkezi yerleştirme sınavı (MYS) ile öğrenci almaya başlamıştır (Halıcı, Parasız ve Yetim, 2020).

Şekil 2: Merkezi Yerleştirme Sınavıyla Alım Yapan Spor Yöneticiliği Bölümlerinin Yıllara Göre Dağılımı (ÖSYM, 2022a; 2022b)

Değişen dünya koşulları, siyasi etkiler ve toplumsal beklentiler, mevcut sınav sistemlerinin gerekliliklere cevap verememesi gibi durumlara bağlı olarak üniversitelere öğrenci kabulünde kullanılan sınav sistemlerinin gerek felsefesinde gerekse ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde farklılaşmalar olabilmektedir (Özdaş, 2019). Ancak spor yöneticiliği özelinde özellikle son yıllarda ortaya konan uygulamalar öğrenci seçim sistemlerini oldukça tartışmalı ve değişken bir hale getirmiştir.

Spor yöneticiliği bölümlerinde merkezi alım sisteminin tercih edilmeye başladığı 2009 yılından itibaren, Spor Bilimleri camiası içinde merkezi alım sisteminin olumlu ve olumsuz yönlerine yönelik tartışmalar başlamış (Parasız, Halıcı, Şahin ve Yetim, 2021), Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) aldığı bir karar ise tartışmaları ve yeni, hızlı değişiklikleri körüklemiştir. Buna göre YÖK 10.10.2019 tarihli ve 75850160-301.01.01-E76066 sayılı kararı ile Türkiye'de özel yetenek sınavı ile öğrenci alan 128 bölümden, aralarında spor yöneticiliği bölümlerinin de yer aldığı 14 farklı bölümün 2020 Yükseköğretim Kurumları Sınavından itibaren tamamen merkezi yerleştirme sınavı ile öğrenci almasına karar vermiştir. Bu kararın televizyon ekranlarında Cumhurbaşkanı tarafından dile getirilmesinin de etkisiyle 2019'dan 2020 yılına geçişte merkezi yerleştirme ile öğrenci alan bölüm sayısı 18'den 32'ye sıçramıştır (Bkz. Şekil 2). Ancak bu karara kamuoyundan gelen olumsuz tepkilerin ardından karar, 2021 yılından itibaren uygulanmak üzere bir yıl süreyle ertelenmiştir. 2021 yılında da karar, Covid-19 salgını öne sürülerek bir yıl daha ertelenmiştir (Parasız vd., 2021).

2022 yılına gelindiğinde ise Yükseköğretim Kurulu'nun almış olduğu ve tüm spor yöneticiliği bölümlerinin merkezi alım sistemine geçmesini zorunlu kılacak bahsi geçen YÖK kararı yine YÖK'ün E- 75850160-302.01.05-10470 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Ayrıca yine bu karar ile mevcutta merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci alan spor yöneticiliği bölümlerinin tekrar özel yetenek sınavı sistemine geçmelerinin önü açılmıştır. Özetle, YÖK 2019 yılında almış olduğu tüm

spor yöneticiliği bölümlerinin merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci almasına yönelik kararı önce durdurmuş, sonra geri adım atmış, 2022 yılında ise bu kararı tamamen iptal ederek, bölümlere ters yönde tekrar özel yetenek sınavına geçebilme hakkı tanımıştır. Nitekim 2022 yılında merkezi yerleştirme sistemi ile alım yapan bölüm sayısında 2019'un aksine dramatik şekilde düşüş görülmüştür (Bkz. Şekil 2).

Tablo 1

Spor Yöneticiliği Bölümlerinin Öğrenci Kabul Sistemlerine Göre Güncel Durumu

Bölüm	Sınav Türü	Sayı	Yüzde	Kontenjan	Yüzde
Spor Yöneticiliği	Özel Yetenek	62	%77	3470	%78
	Merkezi Yerleştirme	19	%23	1000	%22
		81		4470	

*ÖSYM 2022c

Ülkemizde 2022-2023 eğitim-öğretim yılı itibariyle ülkemizde faaliyet gösteren 81 spor yöneticiliği bölümünden çoğunluğunun (%77) ÖYS ile alım yaptığı ve MYS ile alım yapan bölümlerin ise %23 oranında olduğu görülmektedir. Kontenjan dağılımları incelendiğinde ise toplam kontenjanın %22'sini merkezi yerleştirme sistemi, %78'ini ise özel yetenek sınavı ile alan bölümler oluşturmaktadır (Bkz. Tablo 1).

Merkezi yerleştirme sistemi, öğrencilerin üniversitelere hiçbir sportif beceri, bilgi, tecrübe veya tutku gerekliliği aranmadan, yalnızca YKS sınavı benzeri merkezi akademik sınavlar aracılığı ile kabul edilmesi demektir. Merkezi akademik sınavlar adayları sadece bilişsel açıdan değerlendirebilmektedir. Bunun sonucu olarak bireyin duyuşsal, sosyal ve özellikle spor alanında gerekli olan psiko-motor becerileri değerlendirememektedir (Özdaş, 2019). Spor yöneticiliği özelinde merkezi alım sistemini tartışmalı hale getiren durum tam da bu noktada başlamaktadır. Nitekim bu ve benzeri sınavların tek yönlü değerlendirmelerinin öğrenci seçimindeki yetersizliği spor dışındaki diğer alanlarda dahi tartışılmaktadır (Özdaş, 2019).

Ulusal (Yetim ve Şenel 2001; Sunay, 2009; Yetim, 2019) ve uluslararası literatürde (Ko, Henry ve Kao, 2011; Skinner ve Stewart, 2017) defalarca vurgulandığı gibi spor yöneticiliği öğrencilerinin hizmet edecekleri sektör olan spor hakkında bilgi, beceri, tecrübe ve tutkuya sahip olmaları mesleki yetkinliklerinde önem arz etmektedir. Nitekim spor özelinden çıkılıp genel yönetim bilimleri literatürüne bakıldığında da yöneticilerin teknik becerilerinin önemi anlaşılmaktadır. Özellikle Katz'ın 1974 yılında ortaya koyduğu ve yönetim bilimi literatüründe geniş kabul gören yönetim becerileri yaklaşımı bu durumu desteklemektedir. Buna göre; hangi düzeyde veya sektörde olursa olsun başarılı bir yöneticinin sahip olması gereken üç temel beceri türünden biri teknik becerilerdir.

Katz'a göre (1974) teknik beceriler; spesifik bir konuda uzmanlığa sahip olmayı ve bu uzmanlık bilgilerini uygulamada da kullanabilmeyi gerektirir. Burada kullanılan "teknik" terimi yöneticinin hizmet verdiği sektör ile ilgilidir. Buna göre herhangi bir yöneticinin teknik beceriye sahip olması, görev aldığı alanda veya konuda işinin inceliklerini iyi bilmesi, yapılan işte uzman olması, işi doğrudan uygulamakla görevli çalışanların üzerinde bir bilgi ile "son sözü söyleyecek durumda" olmasıdır. Bu yaklaşıma göre; örgütsel hiyerarşide yöneticilik düzeyi yükseldikçe, teknik beceriye duyulan ihtiyaç azalsa da her kademe yönetici için teknik beceri oldukça gerekli ve önemlidir (Guglielmino ve Carroll, 1979; Nazari, 2018). Nitekim spor sektöründe gerek spor kulüp ve federasyonlarında gerekse spor endüstrisinde hizmet veren kurumlarda tepe yöneticiler genellikle spor yöneticiliği eğitimi almış kişilerden oluşmamakta, tam tersine spor yöneticiliği mezunları çoğunlukla teknik becerilerin daha çok gerekli olduğu uygulama ile yakın temas halinde olan alt kademelerde görev alabilmektedirler. Bu durum spor yöneticiliği mesleğini icra edecek kişiler için teknik becerilerin önemini arttırmaktadır.

Türkiye özelinde ise spor yöneticiliği bölümlerine merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci alımını sakıncalı kılan daha da önemli bir husus bulunmaktadır. Çünkü Türkiye'de spor yöneticiliği mezunları ülke sporunun gelişimi için oldukça önemli olan ve teknik beceri gerektiren, doğrudan uygulama ile alakalı diğer meslekleri de yerine getirmeye hak kazanabilmektedir.

Bunlardan birincisi ve belki de en önemlisi olan beden eğitimi ve spor öğretmenliği mesleği, küçük yaşlardan itibaren ülkenin tüm çocuklarına spor yaptıran ve onların hem gelişimlerinde hem de spora bakış açılarında büyük etkiye sahip olan bir meslek grubudur. Ülke sporu için oldukça önemli olma ve birçok farklı branş ve disiplinin eğiticisi olma nitelikleri ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin spor geçmişi ve bilgisi olan kişiler arasından seçilme gerekliliği tartışmasız bir gerçektir (Yıldıran ve Yetim, 1996; Sunay, 1998; Ünlü, Sünbül ve Aydos, 2008). Günümüzde kontenjanlarının %22'si merkezi yerleştirme sistemli ile yani hiçbir sportif bilgi, beceri, tutku ve tecrübe kıstası olmadan alınan öğrencilerden oluşan spor yöneticiliği bölümü mezunları bir yıl pedagojik formasyon eğitimi alarak doğrudan beden eğitimi ve spor öğretmeni olmaya hak kazanmaktadırlar. Üstelik bu pedagojik formasyon eğitimleri de hiçbir sportif kıstas veya beceri gerektirmemektedir. Nitekim Parasız vd. (2021) konu hakkında spor yöneticiliği bölümünde görev yapan akademisyenlerin görüşlerini alarak gerçekleştirdikleri çalışmada katılımcıların önemli bir bölümü (%72) merkezi yerleştirme ile gelen spor yöneticiliği öğrencilerinin, spor yöneticiliği bölümünü beden eğitimi ve spor öğretmenliğine geçiş için bir araç olarak kullandığını vurgulamıştır.

Benzer şekilde Yavuz ve Yücel (2019) ve Ataçoğu ve Zelyurt (2017)'da gerçekleştirdikleri iki araştırmada, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin büyük kısmının bu bölümleri tercih ederken, pedagojik formasyon eğitimi alarak beden eğitimi ve spor öğretmeni olmayı hedeflediklerini ifade

etmişlerdir. Yine Ataçoğu ve Zelyurt (2017)'un ortaya koyduğu araştırmada katılımcılar, bu öğrencilerin her ne kadar pedagojik formasyon programlarından mezun olsalar da bu mesleği yetkin bir şekilde uygulamada yetersiz olacakları, bu nedenle formasyon uygulamasını doğru bulmadıklarını ve sistemde var olan bu kısa yoldan geçişin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü mezunları için de haksızlık olduğunu ifade etmiştir. Görüldüğü üzere alanyazında, özel yetenek sınav sistemi ile giriş yapan spor yöneticiliği öğrencilerinin dahi sadece pedagojik formasyon eğitimi olarak beden eğitimi ve öğretmeni olmalarına sıcak bakılmamaktadır. Bu durumda merkezi yerleştirme sistemi ile giriş yapan, spor geçmişi, becerisi ve tutkusu ÖYS ile giriş yapan öğrencilere göre daha az olan beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilip ve ülkenin dört bir yanında her yaşta çocuklarla temas etmesi hem çocuklar hem de Türk sporu açısından birçok olumsuz etki ortaya çıkarabilecek niteliktedir.

Ülke sporunun gelişimi için en az beden eğitimi ve spor öğretmenleri kadar önemli ve teknik beceri gerektiren diğer bir meslek grubu ise antrenörlerdir. Yine tüm spor bilimleri fakültesi öğrencileri gibi spor yöneticiliği mezunları da not dökümlerinde yer alan uygulama dersleri üzerinden 1. Kademe antrenörlük belgelerine doğrudan, 2. Kademe antrenörlük belgelerine ise sadece (son dönemde yapılan değişikliklerle) federasyon uygulama sınavına girerek erişebilmektedirler. Bu durum; spor geçmişi ve tecrübesi aranmadan, merkezi yerleştirme sistemi ile spor yöneticiliği bölümlerine kaydolan spordan uzak kişilerin, hızla antrenör olabilmesine yol açmaktadır. Türk sporu açısından oldukça önemli olan bu iki mesleğe kısa geçiş yolunu kullanan merkezi yerleştirme ile alınmış spor yöneticiliği mezunlarının, Türk Sporunu için ne gibi sonuçlar doğuracağı dikkatlice analiz edilmelidir.

Yukarıda açıklandığı üzere gerek spor yöneticiliği öğrenci alım sistemleri ile ilgili son yıllarda yapılan değişiklikler, gerek spor yöneticiliği mesleğinin doğası gerekse spor yöneticiliği mezunlarının sporun uygulamasında kilit roller alan diğer mesleklere kısa yoldan geçiş yapabildiği düşünüldüğünde; merkezi yerleştirme sisteminin spor yöneticiliği bölümlerinde kullanılması ve bu sistemle kabul edilen öğrenciler üzerine yapılacak incelemeler ülkemiz sporu açısından oldukça önem arz etmektedir.

Ancak alanyazına bakıldığında spor yöneticiliği bölümlerinde yaklaşık on üç yıldır uygulanan merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci seçimini analiz etmeyi amaçlayan çalışmaların sınırlı sayıda (Parasız vd., 2021) kaldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturan Parasız vd., (2021) çalışmasında merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci alan bölümlerde görev yapan akademisyenler; merkezi yerleştirme sistemi ile giriş yapmış öğrenciler ve bu öğrencilerin özel yetenek sınavı sistemi ile giriş yapmış öğrencilerden farklılıkları hususunda dikkat çekici değerlendirmeler yapmıştır. Ancak ilgili araştırmada elde edilen bulgular nitel araştırmanın doğası gereği yalnızca akademisyenlerin kişisel algılamalarına dayanmaktadır. Bu nedenle Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği araştırmada spor yöneticiliği öğrencileri hakkında elde edilen

değerlendirilmelerin, madalyonun diğer yüzünden yani, doğrudan spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinden elde edilmiş somut veriler aracılığı ile test edilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu noktadan hareketle bu çalışmada, özel yetenek sınavı sistemi ve merkezi yerleştirme sınavı ile yerleştirilmiş spor yöneticiliği öğrencilerinin, spor yöneticiliği mesleğinin gereklilikleri çerçevesinde karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Özel yetenek sınavı ve merkezi yerleştirme sistemi ile yerleştirilmiş spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spor yöneticiliği mesleğinin gerektirdiği özellikler çerçevesinde karşılaştırılmasını amaçlayan araştırma, Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği çalışmada akademisyenlerin öne çıkardığı noktalar ve alanyazında vurgulanan şekliyle spor yöneticilerinin sahip olması gereken özelliklerden hareketle kurgulanmıştır.

Spor'un kendine özgü ve benzersiz doğası gereği, spor sektöründe hizmet edecek spor yöneticiliği öğrencilerinin spor hakkında yeterli bilgi, beceri, tecrübe ve tutkuya sahip olmaları mesleki yetkinliklerinde önem arz etmektedir (Katz, 1974; Yetim ve Şenel 2001; Sunay, 2009; Ko, Henry ve Kao, 2011; Skinner ve Stewart, 2017; Yetim, 2019). Bahsi geçen özelliklerin hepsinin birlikte ele alınarak değerlendirilebilmesi için ise nicel veya nitel araştırma yöntemleri tek başına yeterli değildir. Bu nedenle çalışmamızın amacını karşılayabilecek gerekli değerlendirmenin daha sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için iki araştırma türünden elde edilecek verilerin birlikte ele alınması gereklidir.

Nitekim, Greene vd. (1989) tarafından ortaya konan karma yöntemler araştırmalarını tercih etme gerekçelerinin temelinde de; benzerlik veya farklılık gösteren nitel ve nicel bulguların karşılaştırılması ile araştırma amacına yönelik daha geçerli bir tartışmanın elde edilmesi yatmaktadır (Greene vd., 1998; Plano Clark ve Ivankova, 2016; Toraman, 2021). Böylelikle nitel ve nicel bulgulardan ortaya çıkan sonuçların benzer olması durumunda, araştırmacılar buldukları sonuçlar konusunda tutarlılığı ortaya koyabilirler. Sonuçlarda farklılık olması halinde ise araştırmacıların nitel ve nicel verilerden elde edilen veriler sayesinde farklılıklara ilişkin daha doğru açıklamalar yapabilir (Toraman, 2021).

Bu noktadan hareketle çalışmada, araştırma modeli olarak nicel ve nitel yöntemlerin zayıf yönlerini aşarak, güçlü yönlerini tek bir çalışma etrafında toplama (Aydın Çakır ve Türkes Kılıç, 2021) ve araştırılan konuyu bir bütün olarak daha kapsayıcı biçimde inceleme imkânı veren (Toraman, 2021) karma yöntem tercih edilmiştir. Bu bağlamda Greene vd. (1989) (Aktaran: Toraman, 2021) tarafından geliştirilen karma yöntemler araştırmasını kullanmanın gerekçelerinden

özellikle veri çeşitlemesi (triangulation), tamamlayıcılık (complementarity) olarak ifade edilen kavramlar araştırmamızın ihtiyaçları ile örtüşmektedir.

Karma yöntem araştırmaları nitel ve nicel yaklaşımlardan ayrı bir üçüncü araştırma yöntemi niteliğinde kabul edilmektedir. Bu durumun temel nedeni karma yöntem araştırmalarının iki ayrı yöntemle elde edilmiş veri ve sonuçların toplamından fazlasını sunabilmesidir. Creswell ve Plano Clark (2018) bu durumu $1+1=3$ olarak ifade eder. Diğer bir deyişle karma araştırma yöntemini, yalnızca nitel ve nicel araştırma sonuçlarının üst üste konulması olarak değil, bu iki araştırma yönteminin genel bir mantık ve nedensellik çerçevesinde bir araya getirildiği ve sonuçlarının birlikte yorumlandığı tutarlı ve bütünsel bir araştırma yaklaşımı olarak görmek gerekir (Aydın Çakır ve Türkeş Kılıç, 2021; Toraman, 2021).

Alanyazında karma yöntem araştırmalarının nasıl uygulanacağını belirleyen çeşitli araştırma desenleri bulunmaktadır (Greene, vd., 1989; Creswell ve Plano Clark, 2018). Bu çalışmada ise çalışmanın gereklilikleri çerçevesinde karma yöntem araştırma desenlerinden *eş zamanlı karma yöntemler araştırması deseni (convergent/parallel mixed methods research design)* tercih edilmiştir. Bu desen çalışmanın nicel ve nitel boyutlarının yaklaşık olarak eş zamanlı başlaması ve yürütülmesi ve bir yöntemden elde edilen sonucun, diğerinin örneklem seçimini, veri toplama ve analizini etkilemediği bir uygulama gerektirir. Bu desenin temel amacı, *nitel ve nicel verileri karşılaştırma* ve zamanlama olarak da nicel ve nitel verileri aşağı yukarı eş zamanlı toplamak ve analiz etmektir (Toraman, 2021).

Araştırmamızın nitel boyutunda katılımcılarımızın spor kavramına yönelik bakış açılarını anlayabilmek ve karşılaştırabilmek için metafor çalışması gerçekleştirilmiştir. Nicel boyutunda ise katılımcıların sportif ilgi, tecrübe ve donanımlarını, akademik durumlarını tespit etmek amacıyla anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında toplanan veriler, eş zamanlı karma yöntemler araştırması deseninin doğası ve araştırmamızın karşılaştırmalı kurgusunun gerektirdiği şekilde eş zamanlı ve aynı örneklem grubundan toplanmıştır. Bu çerçevede çalışmamızın hem nitel hem de nicel kısımlarının katılımcı grubuna ait demografik bilgileri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Araştırma katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örneklem yönteminden tipik örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Tipik örnekleme, evreni temsil yeteneği olan ve temel özellikleri bakımından evrenden farklılaşmayan durumları ifade etmek için kullanılmaktadır (Marshall ve Rossman, 2014). Bu kapsamda aynı şehirde benzer demografik yapılara hitap eden ve iki farklı öğrenci seçme sistemi ile öğrenci alan spor yöneticiliği bölümleri araştırmaya dahil edilmiştir. Bu çerçevede özel yetenek sınavıyla alım yapan Ankara Üniversitesi ile merkezi sistem ile alım yapan

Gazi Üniversitesi spor yöneticiliği bölümü öğrencileri çalışmaya dahil edilmiştir. Bu bölümler, ikisi de Ankara ilinde faaliyet göstermesi, kuruluş yılı, öğrenci ve öğretim elemanı sayılarının benzer olması sebebiyle, araştırma kapsamında yapılacak karşılaştırmada tutarlılığın desteklenebilmesi için tercih edilmiştir. Bu çerçevede çalışmaya 121 spor yöneticiliği bölümü öğrencisi katılım göstermiştir. Ancak 12 katılımcının formlarının eksik doldurulmuş olması nedeniyle 109 görüşme formu analizlere dahil edilmiştir. Tablo 2’de araştırma grubundaki katılımcılara ait bilgiler verilmiştir.

Tablo 2

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	f	%
Üniversite	Gazi	57	52,2
	Ankara	52	47,8
Cinsiyet	Erkek	65	59,6
	Kadın	44	40,4
Sınıf	1	23	21,1
	2	28	25,6
	3	23	21,1
	4	35	32,2

Etik Onay

Veri toplama aşamasına geçmeden önce araştırma için Gazi Üniversitesi Etik Komisyonundan etik onay alınmıştır.

Nitel Veri Toplama Aracı

Çalışmamızın nitel boyutunda veriler, metafor araştırmalarında sıklıkla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Nitel verilerin toplanması için katılımcılardan spor kavramını açıklayan bir metafor belirtmeleri ve bunu açıklamaları istenmiştir. Bu çerçevede öğrencilerin form üzerinde bulunan “Spor.....gibidir, çünkü....” ifadesini tamamlamaları istenmiştir.

Nicel Veri Toplama Aracı

Araştırmamızın nicel kısmında verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket formu hazırlanırken Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği araştırmada akademisyenlerin öne çıkardığı noktalar ve alan yazında vurgulanan spor yöneticilerinin sahip olması gereken özellikler dikkate alınmıştır. Soru havuzunun oluşturulmasından sonra uzman görüşüne başvurularak kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda; Spor Bilimleri Fakültesi’nde, Spor Yönetimi alanında görev yapan 5 öğretim elemanından uzman görüşü alınmıştır. Uzman değerlendirme süreci sonunda 27 kişilik bir gruba araştırma öncesi pilot uygulama yapılarak anketin, olası hatalarını ve anlaşılabilirliği test edilmiştir. Bu değerlendirmelerin sonucunda 26 soruluk anketin son haline karar verilmiştir. Anketin ilk 3 maddesinde katılımcıların demografik bilgilerine yönelik sorular yer almaktadır. Demografik bilgi sorularının dışında, anket 5 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, katılımcıların spor geçmişleri ve donanımı, ikinci bölümde, spora ilgisi, üçüncü bölümde mesleki hedefleri, dördüncü bölümde akademik başarı ve son bölümde spor yöneticiliğini seçme gerekçesini öğrenmek için açık uçlu bir soru sorulmuştur.

Verilerin Toplanması

Nitel ve nicel veriler Google formlar aracılığıyla oluşturulan çevrimiçi form aracılığıyla toplanmıştır. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin Whatsapp gruplarına ulaştırılan formlar, öğrencilere gönderilmeden önce sınıflarda form hakkında ve metofar araştırmalarının mantığı hakkında öğrencilere ilgili bilgilendirmeler yapılmış, gönüllü katılım onayları alınmıştır.

Nitel Verilerin Analizi

Çalışmada veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Nitel araştırmalarda içerik analizi; verilerin kodlanması, kategorilerin bulunması, kodların ve kategorilerin düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada çözümlenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İlk aşamada formlara katılımcıların yazdıkları ifadeler ve boş bırakılan kısımların olup olmadığı genel olarak incelenmiş, eksik formlar çıkarılmıştır. Formların yeniden derlenmesi aşamasında, metaforlar listelenerek tablolaştırılmıştır. Formların numaralandırılması aşamasında, metaforları sıklık durumuna göre düzenledikten sonra K1 ile K109 arasında numaralandırma işlemi yapılmıştır.

Nicel Verilerin Analizi

Çalışmaya 121 spor yöneticiliği bölümü öğrencisi katılım göstermiştir. Ancak 12 katılımcının formlarının eksik olması nedeniyle 109 görüşme formu analizlere dahil edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistiksel yöntemler (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılmıştır.

Geçerlilik- Güvenirlilik

Nitel verilerin inandırıcılığını sağlamak için üçgenleme tekniklerinden (Merriam, 2015) analizi çeşitlemesi kapsamında araştırmacılar ayrı ayrı kodlamalar yapmış ardından her bir araştırmacının oluşturduğu kodları bir diğer araştırmacı kontrol etmiştir. Farklı tespit edilen kodlar üzerinde tartışma yapıldıktan sonra tekrar düzenlenmiştir. Verilerin analiz edilmesi süreçlerinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Ayrıca nakledilebilirliği sağlayabilmek için kodlar tablolaştırılarak okuyuculara sunulmuş ve katılımcı görüşlerinden doğrudan aktarmalar yapılmıştır (Lincoln ve Guba, 1985'den aktaran Merriam, 2015).

Bulgular

Nicel Araştırma Bulguları

Bu bölümde araştırmanın nicel verilere ilişkin yapılan analizler ve sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3

Katılımcıların Spor Geçmişleri ve Sportif Donanımlarına Yönelik Dağılım

	Merkezi Yerleştirme		Özel Yetenek Sınavı	
	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Lisanslı Sporcu Geçmiş	%50,8	%49,2	%75	%25
Aktif Lisanslı Sporculuk	%7	%93	%40,4	%59,6
Antrenörlük Belgesi	%17,5	%82,5	%40,3	%59,7
Hakemlik Belgesi	%8,7	%91,3	%19,2	%80,8
Milli Sporculuk	%1,8	%98,2	%17,3	%82,7
Spor Sektöründe Çalışma	%38,5	%61,5	%63,4	%36,6
Gönüllülük	%21,1	%78,9	%17,3	%82,7

Tablo 3'e göre merkezi yerleştirme ile yerleşen öğrencilerin spor geçmişlerine ve sportif donanımlarına bakıldığında; %50'si lisanslı spor yapmış, %7'si aktif sporcu, %1'i milli sporcu, %17'si antrenörlük belgesine ve %8'i hakemlik belgesine sahip, %38'i spor sektöründe çalışmış ve %21'inin spor organizasyonlarında gönüllü olarak görev yaptığı belirlenmiştir. Özel yetenek sınavıyla yerleşen öğrencilerin spor geçmiş ve donanımlarına bakıldığında; %75'i lisanslı spor yapmış; %40'ı aktif sporcu, %17'si milli sporcu, %40'ı antrenörlük belgesine ve %19'u hakemlik belgesine sahip, %63'ü spor sektöründe çalışmış ve %17'sinin spor organizasyonlarında gönüllü olarak görev yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların Spora İlgilerine Yönelik Dağılım

	Merkezi Yerleştirme				Özel Yetenek Sınavı			
	Hiç	Nadir	Ara Sıra	Sık Sık	Hiç	Nadir	Ara Sıra	Sık Sık
Spor Yapma Sıklığı (Son 1 Yıl)	%3,5	%17,5	%54,4	%24,6	%5,8	%11,6	%48	%34,6
Spor Tesisinde Canlı Maç İzleme	%8,8	%42,1	%42,1	%7	%1,9	%32,7	%38,5	%26,9
Ulusal Spor Gündemini Takip	%1,8	%15,8	%21	%61,4	%3,8	%17,3	%36,5	%42,3
Uluslararası Spor Gündemini Takip	%1,7	%22,8	%43,8	%31,5	%3,8	%23	%36,6	%36,6

Tablo 4'e göre merkezi yerleştirme ile yerleşen öğrencilerin spor ilgilerine bakıldığında; %54'ünün ara sıra spor yaptığı, %42'sinin ara sıra spor tesisinde canlı maç izlediği, %61'inin sık sık ulusal spor gündemini takip ettiği ve %43'ünün ara sıra uluslararası spor gündemini takip ettiği

belirlenmiştir. Özel yetenek sınavıyla yerleşen öğrencilerin spor ilgilerine bakıldığında; %48'inin ara sıra spor yaptığı, %38'inin ara sıra spor tesisinde canlı maç izlediği, %42'sinin sık sık ulusal spor gündemini takip ettiği ve %36'sının sık sık uluslararası spor gündemini takip ettiği belirlenmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların Mesleki Hedeflerine Yönelik Dağılım

	Merkezi Yerleştirme	Özel Yetenek Sınavı
Akademisyen	%24,6	%40,3
Antrenör	%14	%15,4
Fizyoterapist	%1,8	-
Hakem	%1,8	-
Öğretmen	%17,6	%19,2
Polis	%8,7	%7,7
Spor Yöneticisi	%31,5	%17,4

Tablo 5'e göre merkezi yerleştirme ile yerleşen öğrencilerin mesleki hedeflerine bakıldığında; ilk sırada spor yöneticisi (%31,5) ikinci sırada ise akademisyen (%24,6) olmak istedikleri belirlenmiştir. Özel yetenek sınavı ile yerleşen öğrencilerin mesleki hedeflerinde ise ilk sırada akademisyenlik (%40,3) ikinci sırada ise öğretmenlik (%19,2) yer almaktadır.

Tablo 6

Katılımcıların Yaş Dağılımı

	Merkezi Yerleştirme	Özel Yetenek Sınavı
18-19	%28	%17,3
20-21	%24,6	%17,3
22-23	%29,8	%28,9
24+	%17,6	%36,5
Ortalama	22,3	23,7

Tablo 6'ya göre katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında; merkezi yerleştirme yerleşen öğrencilerin 22,3 özel yetenek sınavıyla yerleşen öğrencilerin 23,7 yaş ortalamasına sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7

Katılımcıların Akademik Performans Dağılımı

	Merkezi Yerleştirme	Özel Yetenek Sınavı
Genel Not Ortalaması- *4.00	2,98	3

Dersten Kalma Sayısı Ortalaması	1,45	1,2
Teorik Derslerde Daha Başarılı	%17,5	%13,4
Uygulamalı Derslerde Daha Başarılı	%26,3	%40,4
Her İki Ders Türünde de Başarılı	%56,2	%46,2

Tablo 7’ye göre merkezi yerleştirme sınavı ile yerleşen öğrencilerinin genel not ortalamasının 2,98, dersten kalma ortalamasının ise 1,45 olduğu, özel yetenek sınavıyla yerleşen öğrencilerin ise genel not ortalamasının 3, dersten kalma ortalamasının ise 1,2 olduğu tespit edilmiştir. Merkezi yerleştirme sınavı ile yerleşen öğrencilerin %56’sı, özel yetenek sınavı ile yerleşen öğrencilerin ise %46’sı hem uygulamalı hem de teorik derslerde başarılı olduklarını ifade etmişlerdir.

Nitel Araştırmadan Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde araştırmanın nitel boyutundan elde edilen nitel verilere ilişkin analizlere ve sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 8

Spora Yönelik Geliştirilen Metaforların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Metafor Sayısı	Yüzde
Gereklilik	30	27,7
Psikolojik Fayda	16	14,7
Çok Yönlü Fayda	14	12,8
Fiziksel Fayda	11	10,1
Sağlık	11	10,1
Emek	9	8,2
Yaşam	7	6,4
Toplumsal Fayda	4	3,7
Kapsamlı	2	1,8
Tutku	2	1,8
Meslek	2	1,8
Denge	1	0,9
TOPLAM	109	

Tablo 8 incelendiğinde, katılımcıların “Sporcu” kavramına yönelik yüz dört (109) adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforlar 12 kategori altında toplanmıştır. En fazla ifade edilen kategoriler; Gereklilik (30), Psikolojik fayda (16), Çok yönlü fayda (14), Fiziksel fayda (11), Sağlık (11) ve Emek (9) şeklindedir.

Tablo 9 ile Tablo 12 arasında “Spor” metaforuna yönelik en fazla ifade edilen kategorilere ve bu kategoriler içinde yer alan katılımcı ifadelerine yer verilmiştir.

Tablo 9

“Gereklilik” Kategorisine Ait Metaforlar ve Açıklama İfadeleri

Kategori	Metafor
Gereklilik	Nefes (5), Su (4), Hayat (3), Kalp (3), Oksijen (2), Yağmur (2), Para, 5. Element, ATP, Organ, Çocuk, Gıda, Hava, Merkez, Sağlık, Uyku, Temel ihtiyaç

Tablo 9’a göre “Gereklilik” kategorisine yönelik toplam 30 metafor üretilmiştir. En fazla ifade edilen metaforlar; nefes, su, hayat, kalp, oksijen ve yağmur şeklindedir.

Katılımcıların “Gereklilik” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir:

K77: “*Spor nefes gibidir çünkü spor yaptıkça nefes alırsınız*” (**Nefes**)

K70: “*Spor su gibidir çünkü insan yaşamı için suyun gerekliliği gibi vücudun sağlığı içinde spor gereklidir*” (**Su**)

K22: “*Spor hayat gibidir her alanda gereklidir*” (**Hayat**)

K25: “*Çünkü spor olmazsa yaşama şansım mümkün değil. Hayatta kalmak için ona ihtiyacımız var*” (**Kalp**)

K68: “*Spor oksijen gibidir çünkü sporsuz bir yaşam düşünülemez*” (**Oksijen**)

K72: “*Spor yağmur gibidir yağmazsa hayatlar yeşermez*” (**Yağmur**)

Tablo 10

“Psikolojik Fayda” Kategorisine Ait Metaforlar Ve Açıklama İfadeleri

Kategori	Metafor
Psikolojik Fayda	Hayat (2), Özgürlük, Hobi, İyilik, Başarı, Brokoli, Çikolata, Çocuk, Doğa, Eğitim, Kişisel Alan, Mutluluk, Özgüven, Uzun Bir Yol, Yaşam

Tablo 10’a göre “Psikolojik Fayda” kategorisine yönelik toplam 16 metafor üretilmiştir. En fazla hayat metaforu ifade edilmiştir.

Katılımcıların “Psikolojik Fayda” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir:

K93: “*Spor hayat gibidir çünkü güzel ve doğru şekilde yürütüldüğünde insanı mutlu eder*” (**Hayat**)

K35: “*Spor hayat gibidir çünkü spor olmadığı zaman kendimi yıpranmış hissediyorum*” (**Hayat**)

K34: “*Spor özgür gibidir çünkü insanın iç dünyasını genişletir*” (**Özgürlük**)

K33: “*Spor yapmayı seviyorum ve kendimi daha iyi hissediyorum*” (**Hobi**)

K30: “*Spor iyilik gibidir çünkü spor yaptıkça insanı mutlu eder*” (**İyilik**)

Tablo 11

“Çok yönlü fayda” Kategorisine Ait Metaforlar ve Açıklama İfadeleri

Kategori	Metafor
Çok Yönlü Fayda	İlaç (2), Adaptasyon, Ateş, Fizik, Gülen Yüz, İnşaat, İbadet, Okul, Sakinleşmek, Su, Yaşam, Yaşam Felsefesi, Yaşam Tarzı

Tablo 11’e göre “Çok yönlü fayda” kategorisine yönelik toplam 14 metafor üretilmiştir. En fazla ilaç metaforu ifade edilmiştir.

Katılımcıların “Çok yönlü fayda” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir:

K5: “*Spor ilaç gibidir çünkü zihinsel psikolojik ve fizyolojik ihtiyacı karşılar*” (**İlaç**)

K50: “*Spor gülen yüz gibidir çünkü spor yapan insan hem fiziken hem de ruhsal yönden kendisini iyi hisseder ve hayata daha güzel bakar*” (**Gülen Yüz**)

K56: “*Spor yaşam felsefesi gibidir çünkü bireyin tüm gelişim alanlarını (zihinsel, psikomotor, duyuşsal) geliştirebilir*” (**Yaşam felsefesi**)

K3: “*Spor yaşam tarzı gibidir çünkü beden ve zihin gelişimini olumlu etkiler*” (**Yaşam Tarzı**)

Tablo 12

“Fiziksel Fayda” Kategorisine Ait Metaforlar ve Açıklama İfadeleri

Kategori	Metafor
Fiziksel Fayda	Çelik (2), Çeviklik (2), Fizik, Puzzle, Meyve, Taş, Sağlık, Ekmek, Toprak

Tablo 12’ye göre “Fiziksel Fayda” kategorisine yönelik toplam 11 metafor üretilmiştir. En fazla çeviklik ve çelik metaforu ifade edilmiştir.

Katılımcıların “Fiziksel fayda” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir:

K11: “*Spor çeviklik gibidir çünkü spor sayesinde fiziksel olarak sağlam oluruz*” (**Çeviklik**)

K19: “*Spor çelik gibidir çünkü güçlü ve sert bir yapıda olmamızı sağlar*” (**Çelik**)

K16: “*Spor taş gibidir çünkü spor yaptıkça vücudumuz daha dinç olur*” (**Taş**)

K14: “*Spor puzzle gibidir toplamayı bilersen güzel bir şeklin olur*” (**Puzzle**)

Tablo 13

Spora Yönelik Geliştirilen Metaforların Alım Kriterlerine Göre Karşılaştırılması

	Özel Yetenek	%	Merkezi	%
Gereklilik	11	21,2	19	33,2
Psikolojik fayda	7	13,5	9	15,8
Çok yönlü fayda	6	11,5	8	14
Fiziksel fayda	9	17,4	2	3,5
Emek	3	5,9	6	10,5
Sağlık	8	15,4	3	5,3
Yaşam	4	7,7	3	5,3
Toplumsal fayda	1	1,9	3	5,3
Kapsamlı	-	0	2	3,5
Tutku	1	1,9	1	1,8
Denge	-	0	1	1,8
Meslek	2	3,6	-	0
TOPLAM	52	100	57	100

Tablo 13 incelendiğinde, özel yetenek ile yerleşen spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin “Sporcu” kavramına yönelik elli iki (52) adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforlar 10 kategori altında toplanmıştır. En fazla ifade edilen kategoriler; Gereklilik (11), Fiziksel fayda (9) ve Sağlık (8) şeklindedir. Merkezi yerleştirme ile yerleşen öğrenciler “Sporcu” kavramına yönelik elli yedi (57) adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforlar 11 kategori altında toplanmıştır. En fazla ifade edilen kategoriler; Gereklilik (19), Psikolojik fayda (9) ve Çok yönlü fayda (8) şeklindedir.

Tartışma

Spor yöneticiliği bölümlerinde uygulanan iki farklı öğrenci alım sistemi ile seçilmiş öğrencilerin, spor yöneticiliği mesleğinin gereklilikleri çerçevesinde karşılaştırılmasını amaçlayan bu araştırma, temelde Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği nitel çalışmanın bulgularından hareketle kurgulanmıştır. Bu çalışmada araştırmacılar, merkezi yerleştirme sistemi ile spor yöneticiliği bölümlerine giriş yapmış öğrencileri (MYSGÖ) ve merkezi yerleştirme sistemini (MYS), bu bölümlerde görev yapan akademisyenlerin gözünden değerlendirmiş ve önemli sonuçlara ulaşmıştır.

Parasız vd. (2021) araştırmasında akademisyenlerin bakış açısından elde edilen verilerin, madalyonun diğer yüzünden yani, doğrudan spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinden elde edilmiş somut veriler aracılığı ile test edilmesini ve spor yönetimi alanyazını çerçevesinde değerlendirilmesini hedefleyen çalışmada, nicel çalışmaya ek olarak katılımcıların spora yönelik bakış açılarının anlaşılabilir olarak karşılaştırılabilmesi ve nicel araştırma bulgularının daha iyi tartışılabilmesi için metafor çalışması gerçekleştirilmiştir. Her iki çalışmadan elde edilen bulgular analiz edilerek bu bölümde birlikte tartışılmıştır.

Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği çalışma akademisyenlerin MYS'nin olumsuz yönlerine ilişkin en fazla vurguladıkları ifade, bütün katılımcılar (n=11, %100) tarafından ifade edilen MYSGÖ'in yetenek sınavı ile alınan öğrencilere göre uygulama derslerinde daha başarısız olduklarına ilişkin görüştür. Nitekim araştırmamızda da uygulama derslerinde mi yoksa teorik derslerde mi daha başarılı olduklarını belirtmelerini istenilen spor yöneticiliği öğrencilerinden MYSGÖ'lerin %26'sı kendilerini uygulama derslerinde daha başarılı görürken, özel yetenek sınavı sistemi ile giriş yapmış (ÖYSGÖ) öğrencilerin %40,4'ü kendilerini uygulamaları derslerde daha başarılı görmektedir. Bu durumda ÖYSGÖ'in, MYSGÖ'lere göre uygulamalı derslerde daha başarılı oldukları söylenebilir. Nitekim Parlakkılıç (2017) gerçekleştirdiği çalışmada destekleyici sonuçlar elde etmiş ve özel yetenek sınavlarına tabi tutulmayan öğrencilerin uygulama derslerinde zorluk çektiklerini ifade etmiştir. Alan yazında, özel yetenek sınavı ile alım yapılan diğer bölümlerde yapılan çalışmalarda da öğrencilerin özel yetenek sınavı başarıları ile uygulama derslerindeki başarılarının paralellik gösterdiğini ortaya koyan veriler bulunmaktadır (Altınkurt, 2006; Dalkıran ve Şaktanlı, 2009; Küçük, 2011). İlgili araştırmaların elde ettiği bulgular o araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği çalışmada MYS'nin olumsuz yönlerine ilişkin katılımcılar tarafından öne çıkarılan diğer bir görüş ise bu öğrencilerin spor yöneticiliği bölümlerine polislik ve öğretmenlik mesleklerine geçiş yapma amacı doğrultusunda kayıt yaptırmasıdır. Benzer şekilde araştırmamızda “*Mezuniyet sonrası hangi mesleği yapmak istiyorsunuz?*” sorusuna cevap veren öğrencilerden %23'ü (n=26) mezuniyet sonrası polislik veya öğretmenlik yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Ancak iki yerleştirme sistemi ile giren öğrencilerin polislik ve öğretmenlik mesleğine geçme niyeti oranları arasında beklenen düzeyde bir farklılığa (MYSGÖ; Polislik %8,7, Öğretmenlik %17,6, ÖYSGÖ Polislik %7,7) rastlanmamıştır. Yavuz ve Yücel (2019) ve Ataçoğlu ve Zelyurt (2017) gerçekleştirdiği iki araştırmada da spor yöneticiliği öğrencilerinin çoğunluğunun pedagojik formasyon eğitimi alarak beden eğitimi ve spor öğretmeni olmayı amaçladıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmamız katılımcılarından %35'inin akademisyen olmak istediği (MYSGÖ'nün %24,6'sı, ÖYSGÖ'nün %40,3'ü) ve katılımcıların yalnızca %24,7'sinin tercih ettikleri ve 4 yıl eğitimini aldıkları spor yöneticiliği mesleğini icra etmek istediği görülmektedir. Bu durumun spor yöneticiliği öğrencilerinin, spor sektöründe özellikle yöneticilik düzeyinde iş bulmada yaşanan zorluklar nedeniyle genel olarak mesleklerini yapabilme imkan ve umutlarının kısıtlı olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği çalışmada MYS ile ilgili öne çıkan diğer olumsuz ifade ise MYS ile gelen öğrencilerin spora olan ilgilerinin, sportif donanımlarının, spor kültürlerinin ve spor geçmişlerinin yeterli olmamasıdır. Bu görüşlerin doğrudan öğrencilerden alınan veriler üzerinden

değerlendirilmesi amacıyla çalışmamızda bahsi geçen boyutlarda aşağıda sunulan veriler toplanmıştır.

Buna göre; araştırmamıza katılan MYSGÖ'nin %50,8'nin ÖYSGÖ'nin ise %75'nin daha önce lisanslı olarak spor yaptığı görülmektedir. Aslan ve Ürgüp (2016) ve Çankaya, Erden ve İlhan (2007) tarafından gerçekleştirilen iki ayrı çalışmada da araştırmamız bulgularını destekler nitelikte, özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin büyük çoğunluğunun lisanslı sporcu olma özelliğine sahip olduğu belirtilmektedir. Aktif olarak spor yapma durumları karşılaştırıldığında ise çok daha dikkat çekici bir farklılık görülmektedir. Buna göre MYSGÖ'nin yalnızca %7'si aktif olarak müsabık sporculuk yaparken ÖYSGÖ'nin %40,4'nün aktif sporcu olduğu görülmektedir. Araştırma grubumuzun genel yaş ortalamasınının 23 olduğu düşünüldüğünde bu bulgu oldukça önemlidir. MYSGÖ'nin spordan bu kadar uzak olması spor bilimleri fakültelerinin genel atmosfer ve kültürünün korunması açısından dahi sakıncalıdır. Benzer şekilde Çankaya vd.,'nin (2007) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri ile yaptıkları araştırmada da yalnızca merkezi yerleştirme sistemi ile alım yapılmasına katılımcıların büyük çoğunluğu olumsuz görüş bildirmişlerdir. Aynı araştırmada özel yetenek sınavına giren adayların çoğunluğunun bir spor branşında lisanslı sporcu oldukları ve ayrıca spor geçmişi olmayıp öğrencilik yıllarında sporu uygulamalı derslerde yapmakta zorlanan kişilerin meslek yaşantısında da zorlanacakları ve meslek hayatlarında yeterince verimli olamayacakları belirtilmiştir.

Araştırmamızın bu boyutunda elde edilen diğer bir dikkat çekici veri ise spor kültürü ve akademik spor araştırmaları için oldukça önemli olan milli sporcu olma durumunda yer almaktadır. Buna göre yine araştırmamıza katılan MYSGÖ'nin yalnızca %1,8'i milli sporcu olma özelliğine sahipken ÖYSGÖ'lerin %17,3'ü milli sporcudur. Araştırmamızda elde edilen bu veriler MYSGÖ'in ÖYSGÖ'lere göre spor geçmişleri açısından oldukça geride olduklarını doğrular niteliktedir. Nitekim Yavuz ve Yücel'de (2019) spor yöneticiliği bölümlerine MYSGÖ'in sportif özgeçmişlerinin ve sportif performanslarının sınınamadığı için, yukarıda ifade edilen eksikliklerin ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde Parlakkılıç'da (2017) merkezi sistemle öğrenci alan okullardan mezun olan öğrencilerin sportif yeteneklerinin oldukça yetersiz olduğunu vurgulamıştır. MYSGÖ özelinde görülen bu yetersizlik spor sektörü ve spor yöneticiliği eğitimi açısından birçok sakınca doğurabilir. Ziyagil'de (2017) yaptığı çalışmada konuya farklı bir bakış açısı getirerek bu soruna, spor bilimleri alanı öğrencilerinin spor geçmişine sahip olmaları gerekliliğine, spor bilimleri alanında nitelikli öğretim üyelerinin yetiştirilmesi özelinden bakmıştır. Ziyagil'e göre (2017) ülke sporuna gereken gelişmeyi sağlayacak ilerlemenin sağlanmasında görev alacak öğretmen, antrenör ve rekreasyon eğitmenlerinin ve bu kişileri eğitecek öğretim elemanlarının; spor geçmişinde başarılı, etik

deneyimler yaşamış ve yüksek standartlara sahip, teoriden pratiğe köprü kurabilecek kişiler olması gerekmektedir.

Araştırmamızda katılımcıların spora olan ilgilerine yönelik verilere bakıldığında ise MYSGÖ'nin %79 oranında ara sıra ve sık sık, ÖYSGÖ'in ise %82,6 oranında ara sıra ve sık sık, son bir yıl içerisinde rekreatif spor yaptıkları, MYSGÖ'nin % 82,4 oranında ara sıra ve sık sık, ÖYSGÖ'in ise % 76,8 oranında ara sıra ve sık sık ulusal spor gündemini takip ettikleri ve MYSGÖ'nin %75,3 oranında ara sıra ve sık sık, ÖYSGÖ'in ise %73,2 oranında ara sıra ve sık sık uluslararası spor gündemi takip ettikleri görülmektedir. Ayrıca katılımcılarımızdan MYSGÖ'nin %21'i, ÖYSGÖ'in ise %17,3'ü spor organizasyonlarında gönüllü olarak görev aldıklarını belirtmiştir. Görüldüğü üzere araştırmamızın spora ilgi boyutunda iki farklı öğrenci seçme sistemi ile yerleştirilen katılımcılarımızın spora olan ilgililerine yönelik özelliklerinde yüzde frekans olarak dikkat çekici bir farklılığa rastlanamamıştır. Bu durumun yüzlerce lisans programı arasından spor yöneticiliği bölümünü tercih eden bireylerin, geçmişlerinde spor yapmasalar dahi spora pasif katılımcı olarak ilgi duyan kişilerden oluşmasından kaynaklı olduğu söylenebilir. Ayrıca çalışma grubumuzun hali hazırda spor yöneticiliği eğitimi almakta olan öğrencilerden oluştuğu düşünüldüğünde, bu durumun katılımcılarımızın lisans eğitimleri öncesinde spora ilgi duymasalar dahi spor yöneticiliği eğitimi aldıkları süre içerisinde gerek spor bilimleri fakültelerinin genel atmosferi gerekse bölümün sportif konular ağırlıklı ders içerikleri nedeniyle ilgi düzeylerinin artmasından kaynaklanabileceği söylenebilir.

Ancak araştırmamızda katılımcıların spora olan ilgilerine yönelik verilerin toplandığı bu boyutunda elde edilen diğer bir veriye bakıldığında farklı bir sonuç görülmektedir. Buna göre MYSGÖ'nin %49,1 oranında (%42,1 ara sıra, %7 sık sık) ara sıra ve sık sık, ÖYSGÖ'in ise %65,4 oranında (%38,5 ara sıra, %26,9 sık sık) ara sıra ve sık sık, spor tesisinde canlı maç izlediklerini belirtmişlerdir. Burada özellikle sık sık cevabını veren öğrenciler arasında dikkat çekici bir farklılık (MYSGÖ %7- ÖYSGÖ %26,9) belirlenmiştir. Bu soruda, araştırmamızın spora ilgi boyunda yer alan diğer sorularına göre farklı bir sonuç elde edilmesinin nedeni olarak spor tesisinde canlı maç izleme eyleminin diğer soruların içeriklerine nazaran daha yüksek bir ilgi düzeyi gerektirmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Çünkü kişilerin herhangi bir spor tesisinde herhangi bir spor müsabakası izlemesi için diğer sorulara oranla daha fazla emek, zaman ve para harcaması gerekir. Bu nedenle bu tip faaliyetlere ancak spora yüksek düzeyde ilgi gösterenler dâhil olabilir.

Araştırmamız kapsamına dahil edilen spor yöneticiliği öğrencileri sportif donanımları açısından karşılaştırıldığında ise MYSGÖ'nin yalnızca %8,7'si hakemlik belgelerine sahip oldukları görülürken ÖYSGÖ'inin ise %19,2'sinin antrenörlük belgelerine sahip olduğu görülmektedir. Antrenörlük belgelerine sahip olma durumunda da benzer şekilde ÖYSGÖ'in lehine fark

bulunmaktadır. Buna göre; MYSGÖ'nin yalnızca %17,5'i antrenörlük belgelerine sahip oldukları görülürken ÖYSGÖ'nin %40'ünün antrenörlük belgelerine sahip olduğu görülmektedir. Bu iki veride ÖYSGÖ lehine görülen dikkat çekici farklılıklar esasında temelde yine MYSGÖ'lerin sporcu olma durumunda görülen eksiklikle bağlantılıdır. ÖYSGÖ öğrencilerine göre sportif farkındalık ve becerileri daha az olan MYSGÖ, doğal olarak spor camiası içinde gerek farkındalıklarının düşüklüğü gerekse sportif becerilerine güvenememeleri nedeniyle sporla ilgili belgelere başvurmadıkları söylenebilir.

Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği çalışmada MYS ile ilgili öne çıkan diğer bir diğer olumsuz ifade ise MYS ile gelen öğrencilerin yukarıda bahsedilen özellikleri (spora ilgilerin, spor kültürleri, sportif donanımları ve spor geçmişlerinin yeterli olmaması) nedeniyle spor endüstrisi içerisinde hizmet eden özel sektör kuruluşlarının beklentilerini karşılayamamaları, buralarda istihdam edilmelerinin zor olması şeklindedir. Nitekim araştırmamız katılımcılarının spor sektöründe çalışmış/çalışmakta olma özelliklerine bakıldığında ÖYSGÖ'nin %63,4'e %38,5 ile MYSGÖ'e göre oldukça önde olduğunu göstermektedir. Bu oranlar daha önceki çalışmada ortaya konan bulguları destekler niteliktedir. Ayrıca araştırmamızın nitel kısmında elde edilen verilere bakıldığında MYSGÖ arasından sporu bir meslek olarak görenlerin oranı %0'dır. Bu durum esasında araştırmamızda MYSGÖ'lerin spor geçmişleri ve spor donanımları ile ilgili daha önce bahsedilen diğer unsurlara bağlantılıdır.

Özellikle spor endüstrisinde sayıları ve değeri her geçen gün artan ve spor bilimleri fakülteleri mezunlarının büyük oranda istihdam edildiği fitness ve sağlıklı yaşam merkezlerinin ihtiyaçları düşünüldüğünde bu durumun önemi artmaktadır. Bahsi geçen kuruluşlarda işe alınabilmek için iş görüşmelerinden başlayarak en değerli kriterlerden biri sporcu dış görünümüne, sportif beceriye ve spor kültürüne sahip olmaktır (Ataçocuğu ve Zelyurt, 2017). MYSGÖ'in bu konulardaki eksikleri daha önceki bölümlerde vurgulanmıştır. Ancak geçmiş tecrübeler ve bilgi birikimi çok önemli olsa da geliştirilebilir unsurlardır. Fitness ve sağlıklı yaşam merkezlerinde çalışıp başarılı olabilmek için daha önemli bir husus ise bireylerin sporu nasıl algıladıkları ve sporun faydalarından haberdar olup olmadıklarıdır. Nitekim araştırmamızın katılımcıların spora yönelik algılarını tespit etmek için gerçekleştirdiğimiz ikinci boyutunda MYSGÖ'in bu anlamda da ÖYSGÖ'e göre geride oldukları görülmektedir. Araştırmamız kapsamında gerçekleştirilen metafor çalışmasına göre fitness ve sağlıklı yaşam merkezlerinin insanlara aktarmaya çalıştıkları temel amaçları olan sporun fiziksel faydasına (n=9) ve sağlık faydasına (n=8) vurgu yapan toplam 17 ÖYSGÖ bulunurken MYSGÖ'den fiziksel faydasına (n=2) ve sağlık faydasına (n=3) vurgu yapan yalnızca 5 öğrenci bulunmaktadır. Bu veriler bizlere MYSGÖ sporun bahsi geçen faydaları konusunda farkındalıklarının düşük olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde spor alanında kamusal istihdam alanları ve kamu görevlerine yapılan atama sayıları, mezun öğrenci sayısına göre her geçen sene daha sınırlı kalırken (Ataçoğlu ve Zelyurt, 2017; Mirzeoğlu ve Çoknaz, 2006; Yıldız ve Özdağ, 2008; Halıcı, Parasız ve Yetim, 2020), bu durumun aksine sporun her geçen gün büyüyen ve genişleyen özel sektörü düşünüldüğünde, özel spor işletmelerinin beklentilerine uygun nitelikleri taşıyan öğrencileri seçmek ve yetiştirmek spor yöneticiliği eğitimi veren öğrencileri için büyük önem arz etmektedir. Çünkü herhangi lisans düzeyi eğitim kurumundan nihai olarak beklenen hedeflerden birisi de alanında faaliyet gösteren sektöre uygun mezunlar vermesidir. Bu boyutta elde edilen araştırma bulgularımızı destekleyen diğer bir sonuç ise Parlakkılıç tarafından 2017 yılında yürüttüğü çalışmada ortaya konmuştur. Burada Parlakkılıç benzer veriler elde etmiş ve özel yetenek sınavlarına tabi tutulmayan öğrencilerin bölümlerin amaçladığı mesleğe yönelik standartlarının düştüğünü ve merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci alan okullardan mezun olan öğrencilerin sportif beceri ve sağlık için spora yönelik bilgi ve kültürlerinin oldukça yetersiz olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde alanyazında geçmişte yürütülen diğer ilgili çalışmalarda yetenek sınavı sisteminin bu konudaki güçlü yönünü göstermektedir (Aslan ve Ürgüp, 2016; Çankaya, Erden ve İlhan, 2007).

Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği çalışmada katılımcı akademisyenlerin hem özel yetenek sınavından merkezi yerleştirme sınavına geçiş gereceklerinde hem de merkezi yerleştirmenin olumlu özellikleri arasında belirttikleri önemli bir husus MYSGÖ'nin akademik olarak daha başarılı olacakları/oldukları görüşüdür. MYSGÖ'lerin bölümlere girişte yalnızca bilişsel özellikleri ölçen bir sistem aracılığı ile ve ÖYSGÖ'den daha yüksek merkezi sınav puanları ile girmeleri bu beklentiyi oluşturmaktadır. Ancak çalışmamız kapsamında MYSGÖ (2,98/4.00 ve ÖYSGÖ (3.00/4.00) sistemi ile giriş yapan öğrencilerin mevcutta sahip oldukları lisans eğitimi genel not ortalamaları arasında dikkate değer bir farka rastlanılmıştır. Bu durumun spor yöneticiliği lisans programlarının müfredatlarının genel yapısından kaynaklandığı söylenebilir. MYSGÖ'in her ne kadar teorik derslerde daha başarılı olmaları beklense de spor yöneticiliği bölümleri lisans programlarında önemli oranda uygulama derslerinin yer alması ve teorik derslerin dahi spor ilgi ve bilgisi gerektiren içerikler ağırlıklı olması gibi durumların iki grup arasında genel not ortalamasının benzer olmasına yol açabileceği söylenebilir. Nitekim çalışmamız bulgularına göre her ne kadar MYSGÖ arasından (%17,5), ÖYSGÖ göre (%13,4) daha yüksek oranda teorik derslerde başarılı oldukları sonucuna ulaşılsa da, kendilerini teorik derslerde daha başarılı gören MYSGÖ oranı yalnızca %17,5 tur.

MYSGÖ bilişsel bir sınav aracılığı ile ve daha yüksek puanlarla giriş yapmalarının avantajları açık şekilde genellikle mezuniyet sonrası girilen ve üniversite sınavlarına benzer nitelikte tamamen bilişsel ölçümlere dayanan sınavlarda (ALES, KPSS vb.) görülmektedir. MYSGÖ bu sınavlarda daha yüksek puanlar almaktadır. Nitekim Türkiye'de spor yöneticiliği bölümlerinde 2009 yılında başlayan

merkezi yerleştirme sisteminin ilk mezunlarını verdiği yıllardan (2013 ve sonrası) itibaren spor yöneticiliği ve beden eğitimi ve spor öğretmenliği KPSS atama puanlarının hızla artış gösterdiği görülmektedir (KPSStabanpuanları, 2022).

Araştırmamızın nitel kısmında da MYSGÖ'nin bilişsel kapasitelerinin ve genel bilgi birikimlerinin daha yüksek olduğu ve bunun doğal bir sonucu olarak daha geniş açılı düşünebildiklerini destekleyen bulgulara rastlanmıştır. Daha önce belirtildiği üzere spor geçmişleri daha yüksek olan ÖYSGÖ'nin sporun fiziksel ve sağlık faydalarına yönelik farkındalıkları daha yüksektir. Ancak katılımcıların spora yönelik geliştirildikleri metaforlara bakıldığında sporun fiziksel faydalar dışında kalan çok yönlü ve kapsamlı faydalarına (*Gereklilik, Çok Yönlü Fayda, Psikolojik Fayda, Toplumsal Fayda, Kapsamlı*) MYSGÖ öğrencilerinden daha fazla dikkat çektikleri bu görülmektedir. Buna göre MYSGÖ'lerin sporun bu boyutlarını daha iyi algılayabildikleri söylenebilir.

Son olarak Parasız vd. (2021) gerçekleştirdiği araştırmada yer alan katılımcılar görev aldıkları bölümlerin ÖYS'den MYS'ye merkezi yerleştirme sistemine geçme nedeni olarak; *öğrencilerin teorik ders başarısının artırılması, spor yöneticiliği bölümünün spor becerisi gerektirmediği düşüncesi, özel yetenek sınav parkurlarının yetersiz olması, merkezi sistemle alınacak öğrencilerin kamu kurumlarına atanmada şanslarının daha yüksek olmasını* öne çıkarmışlardır. Ancak yine aynı çalışmada geçiş öncesi varsayılan bu düşüncelerin merkezi sisteme geçildiğinde karşılanmadığı ve bölümlerin tekrar özel yetenek sınavına geri dönmek istedikleri yönünde olmuştur. Nitekim 2022 senesinde YÖK tarafından alınan kararla MYS ile alım yapan spor yöneticiliği bölümlerinin tekrar ÖYS ile alım yapmasının önün açılmasının ardından MYS ile alım yapan bölüm sayısında görülen dramatik düşüşte (Bkz: Şekil 2) bizlere MYS ile alım yapan bölümlerin çoğunun bu alım sistemi ile giriş yapan öğrencilerden memnun olunmadığını göstermektedir.

Sonuç

Artık günümüz modern insan yaşamında yalnızca spor sektöründe çalışacak insanların değil, tüm insanlığın spor yapmasının bireysel ve toplumsal faydaları ve gerekliliği tartışmasız bir gerçektir. Bu noktada spor yöneticiliği öğrencilerinin spor geçmişine sahip olmasının gerekliliğini tartışmanın oldukça yersiz olduğu söylenebilir. MYS'yi savunan görüşler Avrupa ve Dünya'daki bazı uygulamalarını örnek göstermektedir (Parasız ve diğerleri, 2021). Ancak Avrupa toplumlarında var olan yaygın toplumsal spor kültürü ve lisanslı sporcu sayısı, maalesef ülkemizdeki mevcut durumdan çok daha yüksektir.

Ayrıca Türkiye’de spor yöneticiliği öğrencileri pedagojik formasyon eğitimlerinden mezun olarak, beden eğitimi ve spor öğretmeni ve diğer kısa geçiş yollarından antrenör olabilmektedir. Bu nedenle spor yöneticiliği bölümlerinin öğrenci alım sınavlarında sportif değerlendirmelere yönelik sınav yöntemlerine daha fazla ağırlık verilmesi ve sportif tutku ve beceriye sahip öğrencilerin ön plana çıkarılmasının Türk sporunun geleceği ve Türk gençliği açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, spor yöneticiliği bölümlerine merkezi yerleştirme sistemi ile giren öğrencilerin özel yetenek sınavı ile giren öğrencilere göre sportif geçmiş, sportif bilgi, sportif ilgi ve sportif donanımları açısından geride oldukları, derse devam ve genel not ortalaması açısından daha önde olmaları beklenirken hemen hemen aynı seviyede oldukları ve bu bağlamda spor sektörüne etkili şekilde hizmet edecek kaliteli spor yöneticileri yetiştirmede doğru ham madde olmadıkları söylenebilir. Bu nedenle spor yöneticiliği bölümlerine yalnızca bilişsel değerlendirmeler yapan merkezi sınavlar aracılığı ile öğrenci alınmasının Türk sporu, toplumu ve gençliği açısından kısa ve uzun vadeli önemli sakıncalar doğurabileceği söylenebilir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 28.02.2022

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: E-77082166-604.01.02-300369

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında iki yazar da eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Altinkurt, L. (2006). Üniversitelerdeki güzel sanatlar eğitim programları giriş sınavı sonuçlarının değerlendirilmesi (Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Örneği). *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 227-238.
- Aslan, C. S., ve Ürgüp, S. (2016). Bir grup beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencisinin spor branşlarının incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 10-20.
- Ataçocuğu, M. Ş., ve Zelyurt, M. K. (2017). Spor bilimleri fakülteleri mezunlarının işsizlik deneyimleri üzerine nitel bir araştırma. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 70-97.

- Aydın Çakır, A., ve Türkeş Kılıç, S. (2021). Bilimsel çalışmalarda karma yöntem nasıl kullanılır?. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 42(1),1-15
- Creswell, J. W., ve Plano Clark, V. L. (2018). *Designing ve conducting mixed method research* (3.Baskı). CA: Sage Publications, Thousand Oaks.
- Çankaya, C., Erden, S., ve İlhan, A. (2007). Beden eğitimi ve spor bölümlerine öğrenci seçme ve sınav yöntemlerinin değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 315-326.
- Dalkıran, E., ve Şaktanlı, S. C. (2009). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin başarılarına etki eden değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 71- 76.
- Duclos-Bastías, D., Giakoni-Ramírez, F., Parra-Camacho, D., Rendic-Vera, W., Rementería-Vera, N., ve Gajardo-Araya, G. (2021). Better managers for more sustainability sports organizations: Validation of sports managers competency scale (COSM) in Chile. *Sustainability*, 13(2), 724.
- Greene, J. C., Caracelli, V. J., ve Graham, W. F. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation ve Policy Analysis*, 11(3), 255–274.
- Guglielmino, P. J., ve A. B. Carroll. The hierarchy of management skills. *Management Decision*, 17, 341-345.
- Halıcı, A., Parasız, Ö., ve Yetim, A. (2020). Sayılarla Türkiye’de spor yöneticiliği eğitimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4), 299-312.
- Katz, R. (1974). Skills of effective administrators. *Harvard Business Review*, 52(5), 90102
- Ko, L. M., Henry, I., ve Kao, J. C. H. (2011). The perceived importance of sport management competencies by academics and practitioners in the cultural/industrial context of Taiwan. *Managing Leisure*, 16(4), 302-317.
- Küçük, D. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının müzik yeteneğine ilişkin öz yeterlik algıları özel yetenek sınavı başarıları ve akademik başarıları arasındaki ilişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 34(34), 171-181.
- Marshall, C., ve Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. London: Sage publications.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. S. Turan). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Mirzeoğlu, N., ve Çoknaz, D. (2006). Türkiye’de spor bilimleri ve mesleki sorunlar: nitel bir analiz. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 27-38.
- Nazari, R. (2018). The role of management skills in the selection of management model by sports managers. *Annals of Applied Sport Science*, 6(1), 57-64.
- ÖSYM. (2022a). ÖSYS: Öğrenci seçme ve yerleştirme sistemi kılavuzları. <https://www.osym.gov.tr/TR,12901/2017.html>
- ÖSYM. (2022b). Yükseköğretim kurumları sınavı kılavuzları. <https://www.osym.gov.tr/TR,22586/2022.html>
- ÖSYM. (2022c). 2022-Yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu. <https://www.osym.gov.tr/TR,23885/2022-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>
- Özdaş, F. (2019). Merkezi yerleştirme sınav sistemine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mukaddime*, 10(2), 688-707.
- Parasız, Ö., Halıcı, A., Şahin, M. Y., ve Yetim, A. (2021). Akademisyenler perspektifinden spor yöneticiliği bölümlerinde merkezi yerleştirme sisteminin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 72-86.
- Parlaklıç, Ş. (2017). Spor bilimleri fakülteleri özel yetenek sınavlarının incelenmesi (İstanbul Üniversitesi örneği). *Researcher: Social Science Studies*, 5(8), 224-234.
- Plano Clark, V. L., ve Ivankova, N. V. (2016). *Mixed methods research: A guide to the field*. London: Sage.
- Skinner, J., ve Stewart, B. (2017). *Organizational behaviour in sport*. London: Routledge.
- Sunay, H. (1998). SPOR eğitim alt yapısında beden eğitimi öğretmeni ve antrenörün önemi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 43-50.
- Sunay, H. (2009). *Spor yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sunay, H., Boz, M. M., ve Gürbüz, P. (2002). Türkiye’de spor yöneticisi yetiştiren üniversitelerin lisans programlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 56-66.

- Toraman, S. (2021). Karma yöntemler araştırması: kısa tarihi, tanımı, bakış açıları ve temel kavramlar. *Nitel Sosyal Bilimler*, 3(1), 1-29.
- Ünlü, H., Sünbül, A. M., ve Aydos, L. (2008). Beden eğitimi öğretmenleri yeterlilik ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(2), 23-33.
- Yavuz, C., ve Yücel, A. S. (2019). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2050-2058.
- Yetim, A. A. (2019). *Yönetim bilimi: tarihi gelişim süreci ve alt dalları*. A. Azmi Yetim (Ed.). Yönetim ve spor (3-32). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yetim, A. A., ve Şenel, Ö. (2001). Türkiye’de spor yöneticisi yetiştirme faaliyetlerinin görünümü. *Milli Eğitim Dergisi*, 150(3).
- Yıldıran, İ., ve Yetim, A. A. (1996). Orta öğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 36-43.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yıldız, S. M., Özdağ, S., ve Çetin, Y. (2008). Beden eğitimi ve spor eğitimi veren yükseköğretim kurumları ve istihdam durumlarına yönelik öğrenci algılamaları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-10.
- Ziyagil, M. A. (2017, 13-15 Ekim). *Avrupa Birliği kriterleri çerçevesinde spor bilimlerinin yapılanma modeli*. Sport and Tourism in the Context of Social Values (ISSSS-2017), (ss.27-30). Çorum, Türkiye.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.